

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

50

Brno 2009

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 50
Volume 50

Číslo 1–2
Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozlowski,
Alexander Ruttka, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Soňa Klanicová, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Olga Lečbychová,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Fotografie levalloiského hrotu nalezeného při výzkumu paleolitické lo-
kality Tvarožná-Za školou. Srov. studii P. Škrdly a kol. obr. 5:1. Foto
J. Špaček.

*A foto of the Levallois point found in the Paleolithic site Tvarožná-
Za školou. See the study of P. Škrdla et. al. Fig. 5:1. Photo by J. Špaček.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz

Webové stránky s pokyny pro autory: <http://www.iabrno.cz/pv>

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vydáno v Brně roku 2009

Copyright ©2009 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Obr. 2: Branišovice. Druhotně otevřený hrob. Abb. 2: Branišovice. Sekundär geöffnete Grab.

Podborský, V., Vildomec, V. 1972: *Pravěk Znojemska*, Brno: Musejní spolek v Brně–Jihomoravské muzeum ve Znojmě.

Resumé

Branišovice (Bez. Brno-venkov). „Na záhumenicích“. Aunjetitzer Kultur. Siedlung, Gräberfeld. Rettungsgrabung.

BRNO (K. Ú. HORNÍ HERŠPICE, OKR. BRNO-MĚSTO)

Ulice Kšírova. KSPP. Sídliště. Záchraný výzkum.

V srpnu roku 2008 uskutečnili pracovníci ÚAPP Brno, v. v. i., záchraný archeologický výzkum v jihovýchodní části katastrálního území Horních Heršpic v souvislosti s výstavbou skladového areálu zdravotnického materiálu a techniky firmy S.A.B. Impex, s. r. o. Dotčený přibližně obdélníkový pozemek se nachází na východní straně jižního úseku ulice Kšírova, naproti komplexu firmy Hortim International, s. r. o., a je vymezen na severu střediskem firmy Carrier Transicold ČR, s. r. o., respektive nově vybudovanou asfaltovou obslužnou komunikací, na východě provozovnou firmy KOALA elektronik, s. r. o., a na jihu velkoobchodním skladem firmy Vonekl, s. r. o. Popsané místo leží v nadmořské výšce okolo 197 m, na temeni plo-

chého návrší nepatrně vystupujícího nad inundační terén na pravém břehu řeky Svratky asi 2,5 km severně od jejího soutoku s řekou Svitavou. Archeologické objekty byly zachyceny jen v jihovýchodním rohu staveniště, kde došlo k odstranění fluvialních sedimentů, respektive kulturní vrstvy až na podložní návěj würmské spraše či sprašové hlíny. Přesná poloha výzkumu je na mapě ZM ČR 1:10 000 list 24-34-10 určena souřadnicemi 171:378, 171:377, 173:378 a 173:379 mm od Z:J s. č.

Vedle mocně, ale nálezově poměrně chudě pravěké až protohistorické kulturní vrstvy bylo prozkoumáno celkem 10 sídlištních objektů, které představují východní okraj známé polykulturní lokality (Čižmář, Geislerová 2006, 155–158; Čižmář, Geislerová, Unger 2000, 132; Čižmářová, Geislerová 1990, 89; Čižmářová, Horáková 1990). Získaný nepočtený keramický materiál umožňuje datovat 4 z nich do podolské fáze kultury středodunajských popelnicových polí, další 2 do širšího rozmezí od kultury středodunajských popelnicových polí po horákovskou kulturu.

Michal Přichystal

Literatura

Čižmář, M., Geislerová, K. (eds.) 2006: *Výzkumy – Ausgrabungen 1999–2004*. Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno.

Čižmář, M., Geislerová, K., Unger, J. (eds.) 2000: *Výzkumy – Ausgrabungen 1993–1998*. Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno.

Čižmářová, J., Geislerová, K. 1990: Záchraný výzkum v Brně-Horních Heršpicích (okr. Brno-město), *Přehled výzkumů* 1987, 89–90.

Čižmářová, J., Horáková, P. 1990: Rettungsgrabung der latènezeitlichen Siedlung in Brno-Horní Heršpice (Bez. Brno-město), *Přehled výzkumů* 1987, 44.

Resumé

Brno (Kataster Horní Heršpice, Bez. Brno-město), Kšírova Str. Mitteldonauländischen Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

BUCHLOVICE (OKR. UHERSKÉ HRADIŠTĚ)

„Holý kopec“. Hradisko. Popelnicová pole. Zjišťovací výzkum.

Na hradisku lužické kultury na „Holém kopci“ u Buchlovic (Nekvasil 1990, zde poslední shrnutí) pokračovala v červenci 2008 zjišťovací sondáž. Ta byla vyvolána devastací plochy hradiska detektoráři s cílem alespoň částečně zachytit stopy osídlení na hradisku. Výzkum navázal na sondy z předchozího roku v jihozápadní části hradiska zvané „Rynek“. Omezil se pouze na rozšíření sond č. VIII z roku 2007. Jednalo se o řez o délce 560 cm a šířce 100 cm později rozšířený na západní straně do podoby písmene L o délce 300 cm. V sondě (obr. 3) se podařilo zachytit jednak pozůstatky pravděpodobně kameného závalu z hrubě opracovaných kamenů a stopy po mo-

Obr. 3: Buchlovice. Holý kopec. Pohled na část sondy s kameným závalem a kúlovými jámami. Foto M. Vaškových. *Abb. 3: Buchlovice. Holý kopec. Blick auf Teil der Sonde mit einer Steinfüllung und den Pfostengruben. Foto M. Vaškových.*

hutných kúlech (průměr 40–60 cm), které tvořily jednoduchou linii. V hloubce 60–80 cm byla zachycena mohutná kulturní vrstva, která obsahovala větší množství keramiky předběžně datované do pozdního období kultury lužických popelnicových polí. Souběžně se zjišťovacím výzkumem proběhl ve spolupráci s Archeologickým ústavem AV ČR v Brně, v. v. i. (O. Šedo) v dolní části hradiška průzkum pomocí hloubkového detektoru, který přinesl pouze ojedinělé, blíže nedatované nálezy železných předmětů a jejich zlomků.

Miroslav Vaškových

Literatura

- Nekvasil, J. 1990:** Hradiško lužické kultury na Holém kopci u Buchlovic. In: *Pravěké a slovanské osídlení Moravy*. Brno, 165–194.
- Vaškových, M. 2008:** Buchlovice (okr. Uh. Hradiště). *Přehled výzkumů* 49, 306–307.

Resumé

Buchlovice (Bez. Uh. Hradiště). Burgwall. Lausitzer Urnenfelderkultur, Hallstat. Feststellungsgrabung.

BYSTROČICE (OKR. OLMOUC)

„U Topolánků“. Věteřovská skupina. KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

Záchranné archeologické výzkumy v Bystročicích byly zapříčiněny výstavbou rodinných domů, Série výzkumů probíhala od dubna až do počátku listopadu roku 2008. Lokalita se nachází na severovýchodním okraji obce Bystročice. Identifikace lokality na mapě ZM ČR (M 1:10 000) – číslo listu 24-24-03; Z:428 – J:29; Z:452 – J:39; Z:456 – J:28; Z:428 – J:16. Vzdálenosti jsou uvedeny v milimetrech od západní (Z) a jižní (J) sekční čáry.

Před zahájením staveb domů bylo provedeno celkem 9 záchranných výzkumů a v 11 případech zde byl vykonán dohled s negativním výsledkem. Tyto záchranné výzkumy navázaly na výzkum Archeologického centra Olomouc z přelomu let 2007 a 2008, který předcházel výstavbě inženýrských sítí. Během výzkumů bylo prozkoumáno 98 sídlištních objektů z období eneolitu, věteřovské skupiny a kultury lužických popelnicových polí. Archeologický materiál získaný během výzkumů je ve stadiu laboratorního zpracování, proto v této chvíli není možné zjistit přesný počet objektů pocházejících z jednotlivých období. Dle předběžného zhodnocení movitého materiálu převažuje na této lokalitě osídlení z doby věteřovské skupiny. Ve dvou sídlištních objektech byly nalezeny kostrové pohřby.

Jakub Vrána, Filip Šrámek

Resumé

Bystročice (Bez. Olomouc). „U Topolánků“. Věteřov-Gruppe, Lausitzer Urnenfelderkultur, Siedlung. Rettungsgrabung.

ČERNÁ HORA (OKR. BLANSKO)

„Selkov“. Popelnicová pole. Sídliště. Záchranný výzkum.

V rámci záchranného archeologického výzkumu na stavbě inženýrských sítí na lokalitě „Selkov“ (viz kap. Neolit), byly v jednom objektu nalezeny nevýrazné zlomky keramiky náležící nejspíše době popelnicových polí. Na základě podobnosti zasypu, lze do stejného období pravděpodobně zařadit i další dvě prozkoumané jámy.

Marek Lečbych

Resumé

Černá Hora (Blansko district). „Selkov“. A settlement belonging most probably to the Urnfield culture was discovered by the salvage archaeological excavation.

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

50

Brno 2009

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 50
Volume 50

Číslo 1–2
Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttka, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Soňa Klanicová, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Olga Lečbychová,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Fotografie levalloiského hrotu nalezeného při výzkumu paleolitické lo-
kality Tvarožná-Za školou. Srov. studii P. Škrdly a kol. obr. 5:1. Foto
J. Špaček.

*A foto of the Levallois point found in the Paleolithic site Tvarožná-
Za školou. See the study of P. Škrdla et. al. Fig. 5:1. Photo by J. Špaček.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz

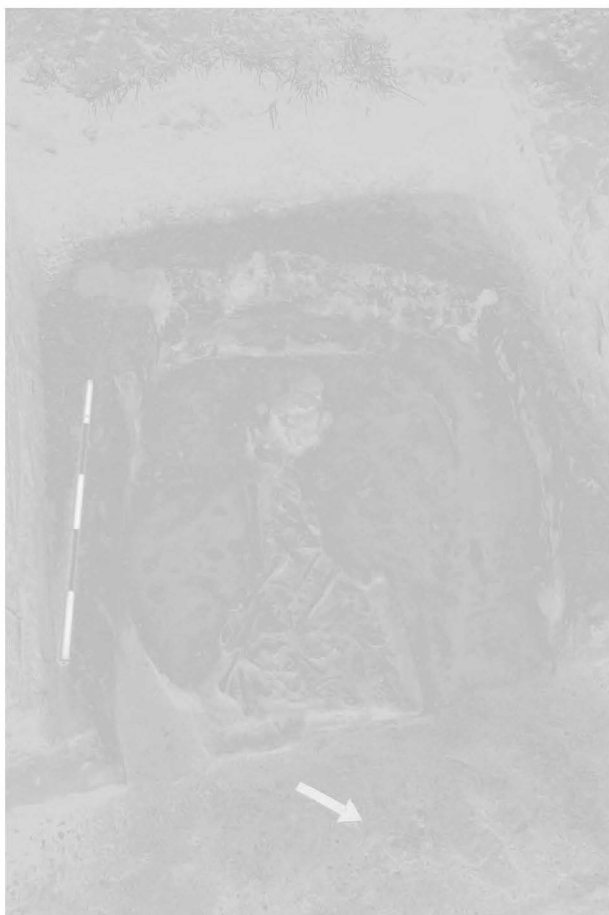
Webové stránky s pokyny pro autory: <http://www.iabrno.cz/pv>

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vydáno v Brně roku 2009

Copyright ©2009 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Obr. 2: Branišovice. Druhotně otevřený hrob. Abb. 2: Branišovice. Sekundär geöffnete Grab.

Podborský, V., Vildomec, V. 1972: *Pravěk Znojemska*, Brno: Musejní spolek v Brně–Jihomoravské muzeum ve Znojmě.

Resumé

Branišovice (Bez. Brno-venkov). „Na záhumenicích“. Aunjetitzer Kultur. Siedlung, Gräberfeld. Rettungsgrabung.

BRNO (K. Ú. HORNÍ HERŠPICE, OKR. BRNO-MĚSTO)

Ulice Kšírova. KSPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

V srpnu roku 2008 uskutečnili pracovníci ÚAPP Brno, v. v. i., záchranný archeologický výzkum v jihovýchodní části katastrálního území Horních Heršpic v souvislosti s výstavbou skladového areálu zdravotnického materiálu a techniky firmy S.A.B. Impex, s. r. o. Dotčený přibližně obdélníkový pozemek se nachází na východní straně jižního úseku ulice Kšírova, naproti komplexu firmy Hortim International, s. r. o., a je vymezen na severu střediskem firmy Carrier Transicold ČR, s. r. o., respektive nově vybudovanou asfaltovou obslužnou komunikací, na východě provozovnou firmy KOALA elektronik, s. r. o., a na jihu velkoobchodním skladem firmy Vonekl, s. r. o. Popsané místo leží v nadmořské výšce okolo 197 m, na temeni plo-

chého návrší nepatrně vystupujícího nad inundační terén na pravém břehu řeky Svratky asi 2,5 km severně od jejího soutoku s řekou Svitavou. Archeologické objekty byly zachyceny jen v jihovýchodním rohu staveniště, kde došlo k odstranění fluvialních sedimentů, respektive kulturní vrstvy až na podložní návěj würmské spraše či sprašové hlíny. Přesná poloha výzkumu je na mapě ZM ČR 1:10 000 list 24-34-10 určena souřadnicemi 171:378, 171:377, 173:378 a 173:379 mm od Z:J s. č.

Vedle mocně, ale nálezově poměrně chudé pravěké až protohistorické kulturní vrstvy bylo prozkoumáno celkem 10 sídlištních objektů, které představují východní okraj známé polykulturní lokality (Čižmář, Geislerová 2006, 155–158; Čižmář, Geislerová, Unger 2000, 132; Čižmářová, Geislerová 1990, 89; Čižmářová, Horálková 1990). Získaný nepočtený keramický materiál umožňuje datovat 4 z nich do podolské fáze kultury středodunajských popelnicových polí, další 2 do širšího rozmezí od kultury středodunajských popelnicových polí po horákovskou kulturu.

Michal Přichystal

Literatura

Čižmář, M., Geislerová, K. (eds.) 2006: *Výzkumy – Ausgrabungen 1999–2004*. Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno.

Čižmář, M., Geislerová, K., Unger, J. (eds.) 2000: *Výzkumy – Ausgrabungen 1993–1998*. Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno.

Čižmářová, J., Geislerová, K. 1990: Záchranný výzkum v Brně-Horních Heršpicích (okr. Brno-město), *Přehled výzkumů* 1987, 89–90.

Čižmářová, J., Horálková, P. 1990: Rettungsgrabung der latènezeitlichen Siedlung in Brno-Horní Heršpice (Bez. Brno-město), *Přehled výzkumů* 1987, 44.

Resumé

Brno (Kataster Horní Heršpice, Bez. Brno-město), Kšírova Str. Mitteldonauländischen Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

BUCHLOVICE (OKR. UHERSKÉ HRADIŠTĚ)

„Holý kopec“. Hradisko. Popelnicová pole. Zjišťovací výzkum.

Na hradisku lužické kultury na „Holém kopci“ u Buchlovic (Nekvasil 1990, zde poslední shrnutí) pokračovala v červenci 2008 zjišťovací sondáž. Ta byla vyvolána devastací plochy hradiska detektoráři s cílem alespoň částečně zachytit stopy osídlení na hradisku. Výzkum navázal na sondy z předchozího roku v jihozápadní části hradiska zvané „Rynek“. Omezil se pouze na rozšíření sond č. VIII z roku 2007. Jednalo se o řez o délce 560 cm a šířce 100 cm později rozšířený na západní straně do podoby písmene L o délce 300 cm. V sondě (obr. 3) se podařilo zachytit jednak pozůstatky pravděpodobně kameného závalu z hrubě opracovaných kamenů a stopy po mo-

Obr. 3: Buchlovice. Holý kopec. Pohled na část sondy s kameným závalem a kúlovými jámami. Foto M. Vaškových. *Abb. 3:* Buchlovice. Holý kopec. Blick auf Teil der Sonde mit einer Steinfüllung und den Pfostengruben. Foto M. Vaškových.

hutných kúlech (průměr 40–60 cm), které tvořily jednoduchou linii. V hloubce 60–80 cm byla zachycena mohutná kulturní vrstva, která obsahovala větší množství keramiky předběžně datované do pozdního období kultury lužických popelnicových polí. Souběžně se zjišťovacím výzkumem proběhl ve spolupráci s Archeologickým ústavem AV ČR v Brně, v. v. i. (O. Šedo) v dolní části hradiška průzkum pomocí hloubkového detektoru, který přinesl pouze ojedinělé, blíže nedatované nálezy železných předmětů a jejich zlomků.

Miroslav Vaškových

Literatura

- Nekvasil, J. 1990:** Hradiško lužické kultury na Holém kopci u Buchlovic. In: *Pravěké a slovanské osídlení Moravy*. Brno, 165–194.
- Vaškových, M. 2008:** Buchlovice (okr. Uh. Hradiště). *Přehled výzkumů* 49, 306–307.

Resumé

Buchlovice (Bez. Uh. Hradiště). Burgwall. Lausitzer Urnenfelderkultur, Hallstat. Feststellungsgrabung.

BYSTROČICE (OKR. OLMOUC)

„U Topolánků“. Věteřovská skupina. KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

Záchranné archeologické výzkumy v Bystročicích byly zapříčiněny výstavbou rodinných domů, Série výzkumů probíhala od dubna až do počátku listopadu roku 2008. Lokalita se nachází na severovýchodním okraji obce Bystročice. Identifikace lokality na mapě ZM ČR (M 1:10 000) – číslo listu 24-24-03; Z:428 – J:29; Z:452 – J:39; Z:456 – J:28; Z:428 – J:16. Vzdálenosti jsou uvedeny v milimetrech od západní (Z) a jižní (J) sekční čáry.

Před zahájením staveb domů bylo provedeno celkem 9 záchranných výzkumů a v 11 případech zde byl vykonán dohled s negativním výsledkem. Tyto záchranné výzkumy navázaly na výzkum Archeologického centra Olomouc z přelomu let 2007 a 2008, který předcházel výstavbě inženýrských sítí. Během výzkumů bylo prozkoumáno 98 sídlištních objektů z období eneolitu, věteřovské skupiny a kultury lužických popelnicových polí. Archeologický materiál získaný během výzkumů je ve stadiu laboratorního zpracování, proto v této chvíli není možné zjistit přesný počet objektů pocházejících z jednotlivých období. Dle předběžného zhodnocení movitého materiálu převažuje na této lokalitě osídlení z doby věteřovské skupiny. Ve dvou sídlištních objektech byly nalezeny kostrové pohřby.

Jakub Vrána, Filip Šrámek

Resumé

Bystročice (Bez. Olomouc). „U Topolánků“. Věteřov-Gruppe, Lausitzer Urnenfelderkultur, Siedlung. Rettungsgrabung.

ČERNÁ HORA (OKR. BLANSKO)

„Selkov“. Popelnicová pole. Sídliště. Záchranný výzkum.

V rámci záchranného archeologického výzkumu na stavbě inženýrských sítí na lokalitě „Selkov“ (viz kap. Neolit), byly v jednom objektu nalezeny nevýrazné zlomky keramiky náležící nejspíše době popelnicových polí. Na základě podobnosti zasypu, lze do stejného období pravděpodobně zařadit i další dvě prozkoumané jámy.

Marek Lečbych

Resumé

Černá Hora (Blansko district). „Selkov“. A settlement belonging most probably to the Urnfield culture was discovered by the salvage archaeological excavation.